

فلسفه و منطق

- ۱- گزینه «۴» - در استدلال دکارت برای اثبات وجود خدا، مقدمه‌ای وجود دارد که در آن دکارت می‌گوید: «تصور موجود نامتناهی نمی‌تواند از موجود متناهی ساخته شده باشد.» بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: کانت وجود خدا را از طریق اخلاق اثبات می‌کند.
- گزینه «۲»: ویلیام جیمز می‌گوید عمده دلایل وجود خدا به تجربه‌های درونی و شخصی برمی‌گردد. نه اینکه دلیل وجود خدا تجربی باشد، تجربی بودن یک استدلال با اصطلاح تجربه شخصی و درونی متفاوت است. تجربه شخصی به معنای جنبه‌های درونی و حال و هوای تفکرات و الهامات شخصی است.
- گزینه «۳»: هیوم می‌گوید نمی‌توانیم خدا را با تجربه و حس اثبات کنیم نه اینکه با تجربه و حس اثبات کند که خدا وجود دارد. (سراسری ۹۹) (پایه دوازدهم - درس پنجم - خدا در فلسفه قسمت اول - باور به خدا و معناداری زندگی) (دشوار)
- ۲- گزینه «۴» - خدا نزد افلاطون یک خدای معین با ویژگی‌های روشن است و این، با چند خدایی یونان تفاوت دارد. از نظر وی، کار خداوند هدف‌دار است و براساس حکمت و برای هدفی خاص صورت می‌گیرد. تنها گزینه صحیح و دقیق گزینه «۴» است. (رفعت‌نیا) (پایه دوازدهم - درس پنجم - خدا در فلسفه قسمت اول - دوره یونان باستان) (متوسط)
- ۳- گزینه «۴» - معنای چهارم اتفاق، همان‌طور که گفته شد، رخ دادن حادثه پیش‌بینی نشده است. این معنای اتفاق با هیچ یک از اصول و لوازم علیت مخالف نیست. بلکه مربوط به علم ناقص و محدود ما نسبت به حوادث پیرامونی است. (رفعت‌نیا) (پایه دوازدهم - درس چهارم - کدام تصویر از جهان؟ - بررسی معانی اتفاق) (آسان)
- ۴- گزینه «۲» - گزینه‌های «۱» و «۳» و «۴» مطابق با نظر و مسیر کانت است اما گزینه «۲» مربوط به دیدگاه ویلیام جیمز است. (رفعت‌نیا) (پایه دوازدهم - درس پنجم - خدا در فلسفه - قسمت اول: دوره جدید اروپا) (متوسط)
- ۵- گزینه «۳» - بحران معناداری زندگی سبب شد که در قرن بیستم و یکم فیلسوفانی ظهور کردند که در عین اعتقاد راسخ به خدا، به جای ذکر دلایل اثبات وجود او، به رابطه میان اعتقاد به خدا و معناداری زندگی توجه کنند و نشان دهند که زندگی بدون اعتقاد به خدایی که مبدأ خیر و زیبایی و ناظر بر انسان باشد، دچار خلأ معنایی و پوچی آزار دهنده‌ای خواهد شد. (رفعت‌نیا) (پایه دوازدهم - درس پنجم - خدا در فلسفه - قسمت اول: باور به خدا و معناداری زندگی) (متوسط)
- ۶- گزینه «۱» - دموکریتیس. (رفعت‌نیا) (پایه دوازدهم - درس چهارم - کدام تصویر از جهان؟) (آسان)
- ۷- گزینه «۴» - تمامی موارد مذکور در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» صفات خداوند از منظر فلاسفه مختلف را در برمی‌گیرند، در گزینه «۴» مقید و محدود برخلاف صفاتی است که به خدا نسبت داده شده و در مقابل این واژه مطلق قرار دارد که از اوصاف خدا محسوب می‌شود. (رفعت‌نیا) (پایه دوازدهم - درس پنجم - خدا در فلسفه - قسمت اول) (دشوار)
- ۸- گزینه «۱» - پیشرفت دانش به دو صورت در حال انجام است: از طریق حل مجهولات و دستیابی به اطلاعات جدید در مورد عناصر و پدیده‌های جهان و گشودن شاخه‌های جدید دانش و پی بردن به اشتباهات گذشتگان و تصحیح آنها در سایر گزینه‌ها مورد دقیق ذکر نشده است و با اشکال مواجه اند. (رفعت‌نیا) (پایه یازدهم - درس ششم - امکان شناخت - پیشرفت پیوسته دانش انسان) (متوسط)
- ۹- گزینه «۱» - کسی که راه درست را یافت و آن را در پیش گرفت، هرگز نباید از خطر هراسی به دل راه دهد. اکنون که خداوند مرا مأمور کرده تا در جست و جوی دانش بکوشم و آن را به دیگران پیاموزم. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: سقراط معتقد بود که کسی که در مسیر درست قرار گرفت نباید هیچ چیزی را بر آن ترجیح دهد نه فقط مرگ.
گزینه «۳» و «۴»: راه درست و حقیقت باعث فضیلت می‌شود و در برابر هیچ چیز نباید آن را رها کرد. (رفعت‌نیا) (پایه یازدهم - درس پنجم - زندگی براساس اندیشه - سقراط در برابر دادگاه) (متوسط)
- ۱۰- گزینه «۲» - عقل قادر است بدون استفاده از یافته‌های تجربی و صرفاً با تفکر و چینش استدلال، به حقایقی برسد و دانش‌هایی را پایه‌گذاری کند. به این قبیل دانش‌ها شناخت عقلی می‌گوییم. بسیاری از دانستنی‌های ریاضی از این قبیل هستند. (رفعت‌نیا) (پایه یازدهم - درس هفتم - ابزارهای شناخت: عقل) (آسان)

- ۱۱- گزینه «۲» - سوفیست‌ها که به علت استفاده از مغالطه‌های مختلف در گفت‌وگوها و در محاکم قضایی هر باطلی را حق جلوه می‌دادند، به تدریج به این نظر رسیدند که انسان توانایی رسیدن به حقیقت را ندارد و نمی‌تواند به علمی که مطابق با واقع باشد، برسد. گریاس از افراد مشهور آنان بود که معتقد بود هر چه انسان درک کند صحیح است. (رفعت‌نیا) (پایه یازدهم - درس ششم - امکان شناخت: امکان معرفت) (دشوار)
- ۱۲- گزینه «۴» - این معرفت از طریق تقویت ایمان و تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن و کمال طلبی همراه با عبادات خالصانه، به تدریج و گام‌به‌گام حاصل می‌شود. معرفت شهودی یک معرفت بی‌واسطه است؛ یعنی بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی در قلب تجلی می‌کند. البته همان‌طور که گفتیم، برای دریافت چنین معرفتی سیروسلوک و تهذیب نفس ضروری است، همان‌طور که می‌بینید گزینه‌های «۱» و «۲» و «۳» شامل مطالب مذکور می‌شوند اما گزینه «۴» مربوط به شناخت تجربی است.
- (رفعت‌نیا) (پایه یازدهم - درس هفتم - ابزارهای شناخت: قلب) (آسان)
- ۱۳- گزینه «۱» - چون از سایر گزینه‌ها نمی‌توانیم دفاعیات سقراط را نتیجه بگیریم این گزینه برترین و نزدیک‌ترین پاسخ است. بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه «۲»: بخش اول گزینه درست است اما دیگران هم ممکن است سخن درست بگویند. پس نمی‌توان از سخن سقراط چنین نتیجه‌ای گرفت. گزینه «۳»: استدلال سقراط برعکس است. او می‌گفت هر کس صفات خدا را قبول کند، باید او را هم بپذیرد. گزینه «۴»: سقراط می‌گوید کسی که از فرمان خدا سرپیچی کند سزاوار سرزنش است.
- (سراسری ۹۹) (پایه یازدهم - درس پنجم - زندگی براساس اندیشه - سقراط در برابر دادگاه) (دشوار)
- ۱۴- گزینه «۳» - قضیه اصلی، سالبه جزئیه است و نتیجه‌ای که گرفته عکس آن است. ما می‌دانیم که سالبه جزئیه عکس لازم الصدق ندارد. پس مغالطه ایهام انعکاس رخ داده است. (سراسری ۹۹) (پایه دهم - درس هفتم - احکام قضایا) (دشوار)
- ۱۵- گزینه «۱» - استنتاج بهترین تبیین در زندگی روزمره بسیار کاربرد دارد. در مسائل علمی نیز از این نوع استنتاج جهت بررسی فرضیه‌های علمی استفاده می‌شود. (رفعت‌نیا) (پایه دهم - درس پنجم - اقسام استدلال استقرایی - استنتاج بهترین تبیین) (آسان)
- ۱۶- گزینه «۴» - «راهروانی که در این معبرند / فکرشان یکسره آز و حواست» در اینجا آز و حوا و حوس داشتن بر پیروان یک راه حمل می‌شود. یک قضیه مقابل ماست که قابل بررسی و بیان صدق و کذب است. اما در سایر گزینه‌ها چیزی به چیزی نسبت داده نمی‌شود، تصدیق و حکمی وجود ندارد. گزینه‌های «۱» و «۳» امری است و گزینه «۴» تعجبی که به این سبک جملات در منطق قضیه نمی‌گویند.
- (رفعت‌نیا) (پایه دهم - درس ششم - قضیه حملی - قضیه) (دشوار)
- ۱۷- گزینه «۱» - هر چه وجوه مشابهت میان دو امر بیشتر باشد، استقرای تمثیلی قوی‌تر است؛ اما نتیجه آن قطعی نیست. استدلال تمثیلی می‌تواند منجر به مغالطه شود که آن را مغالطه تمثیل ناورا می‌نامند. (رفعت‌نیا) (پایه دهم - درس پنجم - اقسام استدلال استقرایی - استقرای تمثیلی) (متوسط)
- ۱۸- گزینه «۳» - در رابطه تناقض، صدق یک قضیه، کذب دیگری را در پی دارد و کذب یک قضیه، صدق دیگری را نتیجه می‌دهد.
- (رفعت‌نیا) (پایه دهم - درس هفتم - احکام قضایا: تناقض) (متوسط)
- ۱۹- گزینه «۲» - جزئی و کلی بودن سور قضیه که مربوط به مصادیق موضوع است، با جزئی و کلی بودن موضوع قضیه که مربوط به مفهوم موضوع است، متفاوت است و تنها در لفظ اشتراک دارند. (رفعت‌نیا) (پایه دهم - درس ششم - قضیه حملی - دامنه مصادیق موضوع) (متوسط)
- ۲۰- گزینه «۴» - (هر انسانی ناطق است با هیچ انسانی ناطق نیست) رابطه تضاد دارند و در تضاد از صدق یک قضیه کلی به کذب قضیه کلی دیگر دست می‌یابیم. پس تا اینجا با قطعیت یک قضیه کاذب است. (هر انسانی ناطق است با هر ناطقی انسان است) رابطه عکس دارد اما همان‌طور که می‌دانید عکس لازم‌الصدق برای کلیه موجهه جزئی موجهه است نه کلی موجهه، پس اینجا با قاطعیت نمی‌توان گفت صادق است یا کاذب. (هر انسانی ناطق است با بعضی انسان‌ها ناطق نیستند) رابطه تناقض دارد، در رابطه تناقض، صدق یک قضیه، کذب دیگری را در پی دارد و کذب یک قضیه، صدق دیگری را نتیجه می‌دهد. پس تا اینجا با قطعیت دو قضیه کاذب خواهیم داشت با توجه با صادق بدون جمله اصلی.
- (رفعت‌نیا) (پایه دهم - درس هفتم - احکام قضایا: تناقض) (دشوار)